

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre.....	24 kor. (12 frt)
Félévre.....	12 „ (6 „)
Negyedévre.....	6 „ (3 „)
Egy órára.....	2 „ (1 „)
Egyes szám..... 8 fillér (4 kr.)	
Vidékire.....	10 „ (5 „)

UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG

KIADÓHIVATAL

Beltorda-utca 13., (Lyceum-nyomda.)

Megjelenik mindennap
korán reggel.

Ünnep- és vasárnap után is.

Bartók püspök körútja.

július 16.

Mint lapunk legutóbbi számában jelentettük dr. Bartók György erdélyi ev. ref. püspök a tegnapi reggeli gyorsvonattal főpásztori körútra indult Szász Béla püspöki titkár kíséretében. Az egyházfőhöz a kocsárdi állomáson Sándor János: nagyenyedi esperes, Jancsó Lajos egyházmegyei főjegyző, Széchy Ferenc és Bartha Lajos lelkészek csatlakoztak. A maros-ludasi állomáson a püspököt óriási néptömeg várta, mely mindjárt megjelenésénél viharos éljenzéssel fogadta. Dr. Betegh Miklós, Torda-Aranyos megye alispánja, lelkes szavakkal üdvözölte a vármegye területén a főpásztort, dr. Vajda Dániel pedig, mint az egyház köztség gondnoka intézett hozzá megleghangú beszédet. Dr. Bartók mindkét beszédet szívélyes szavakkal köszönte meg, kifejezte, hogy csak áttutázóban lévén, nem remélt semmiféle fogadást s anynyival inkább jól esik neki a vármegye üdvözlése. A beszédek végeztével a püspök az alispán négyes fogatára szállott s hosszú kocsisor kíséretében vonult be a felbuzgózott helységbe. A köztség végén fölállított díszes diadal ívnél a helység érdemes birója Soós Gyula mondott szívélyes istenhozottat, a templom előtt pedig az ev. ref. egyház derék lelkésze: Ujvári István meleg, szeretetteljes szavakat intézett az egyháznakhoz.

»Együtt érző szívvel, lélekkel gyűltek, — ugymond — össze a szeretett főpásztor üdvözlésére és szívők lelkők teljességéből szől az ő szájuk képpen: Áldott a ki jött az Urnak nevében!»

Dr. Bartók meghatva válaszolt.

»Drága örökség fölött kötelessége neki öröködni, hogy megtartsa azokat a templomokat, iskolákat, a melyeket őseink reánk hagytak. Egy ember egyedül gyöngye volna erre, de, ha egyetlen lélekkel mindennek hívseggel állanak őrt ott, hova Isten kegyelme rendelé, akkor nem kell félténi Krisztus anyaszentegyházát. Örömmel jött ide — mondotta, — mert ez egyházközségnek derék, lelkes lelkipásztor hűségesen örököl a reá bízottak fölött. Kérem önöket — végezve beszédét — ápolják szívökben a hitet, a reményt és aszeretetet és akkor Isten áldása nem fog elmaradni bizonynyal.

A lelkész hivatalban az egyházmegye papsága élén, Sándor János esperessel, tisztelgett a főpásztornál, kifejezést adva annak a meleg ragaszkodásnak, szeretetnek, bizalomnak, a melylyel a püspök minden lépését kíséri. A főpásztor meleg szavakkal szökött azokról a kedves emlékekről, melyek őt az enyedi egyházmegyehez kötik, melynek kebelében oly kedves időket töltött és kérte lelkészársait, hogy lankadatlan buzgalmukban meg nem fáradva hordozzák vele azt az ígát, a mely bár nehéz, de gyönyörűség.

Ezután a templomba sietett a főpásztor, hol Sándor esperes buzgó imája után magas szárnyalattal, hatalmas szónoki lendülettel előadott beszédet intézett a templomot zsúfolásig megtöltő közönséghez, előkövekhez hasonlítva az anyaszentegyház tagjait.

A harangozás után dr. Bartók az egyházvizsgálatot tartotta meg, s a tapasztalt rendfőlt öszinte elismeréssel adott kifejezést.

Az idegen felekezetek közül a gör. kath. Salamon Miklósfőesperes és az izraelita hitközség tanítója vezetése alatt tisztelgett dr. Bartóknál.

Délben az illusztris vendég tisztelgett.

teletére százteritékü bankett volt, melyen gr. Bethlen Géza főispán vezetése alatt a vármegye és a helység intelligenciájának színe-java vett részt. A pohárköszöntők sorát dr. Bartók püspök a királyra mondott lelkes toasztal nyitotta meg, mely után a társaság még sokáig maradt együtt a legjobb hangulatban. A püspök hétfőn reggel utazik tovább Mező-Bodonba.

Árvaszéki ülnökök mozgalmá.

Az erdélyrészi árvaszéki ülnökök, helyzetük javítása érdekében e hó 8-án, mint annak idején megirtuk: értekezletet tartottak. Az értekezlet lefolyásáról most a következőket jelenti segessvári tudósítónk:

Segessvár, július 15.

A fogaraszvármegyei árvaszéki ülnökeinek kezdeményezés, felhívására megjelennek e hónap 8-án a vármegyehez kistermében Segessvárt tartott értekezletén a Szolnok-Doboka, Maros-Torda, Udvarhely, Háromszék, Fogaras és Nagyküküllő vármegyék árvaszéki ülnökei közül többen, az értekezleten hozandó határozatokhoz való hozzájárulásukat írásban kifejezték Kisküküllő, Beszterce-Naszód, Brassó, Ugocsa, Bihar, Szilágy, Árva- és Kolozsvármegyék árvaszéki ülnökei is.

Az értekezleten elnököltek Nagy Elek nagyküküllővármegyei árvaszéki ülnök, a jegyzőkönyvet vezette, Sváiczér István szolnokdobokai, mint előadó Bocskor Ádám fogarasi árvaszéki ülnök szerepelt.

Az értekezleten a következő sérelmeket hangoztatták: Kvalifikációjukhoz és nagy felelősséggel járó munkájukhoz mérten az öszes közigazgatási, sőt igazságszolgáltatási tisztviselőknél legrosszabbul vannak díjazva, az előhaladás útja el van zárva, mellékjövedelem, mint a más ágakban szolgáló tisztviselőknél van, itt nincs, tehát a fizetésre kell tisztán alapítaniok egzisztenciájukat s ha a mostani ülnöki generáció kihal, ily neveléségen kevés fizetéssel a jogtudomány államvizsgálatlalt bíró ifjuság nem fogja felkieseni az árvaszéki ágat megélhetési pályájára, midőn azzal a minősítéssel, más előhaladással és fizetésemelkéssel bíró pályára léphet; az árvaszéki ülnökök felelősségteljes munkája egyenlő a kir. törvényszéki bíró munkájával s képesítése sem áll mögötte, mert hogy az 1893. évi I. törvénycikket, amely a gyakorlati vizsgálatot megkívánja, nem hajtották végre, annak a jelenlegi árvaszéki ülnökök nem lehetnek okai. — Az értekezlet elhatározta, hogy nagy küldöttség élén feliratot adnak a belügyminiszternek, melyben megköltelné kéri fogják anyagi helyzetüknek méltányosabb és igazságosabb alapokra fektetését s legalább arra való figyelemmel azt megállapítani, hogy a vármegyei aljegyzők fizetésénél semmiesetre se legyen alatta, de legalább a VIII. fizetési osztály 3-ik fokozat (2800 k.) minimumnak feleljen meg.

KOLOZSVÁR

— Tisztelettel kérjük előfizetőinket, kik előfizetési díjaikkal hátralékban vannak, szíveskedjenek azt mielőbb beküldeni; minthogy kiadóhivatalunk a negyedéves hátralékosoknak az „UJSÁG” küldését kénytelen lesz beszüntetni.

Füldőre vagy falun tartózkodásra utazó előfizetőknél — a cím pontos beküldése után — készséggel után küldjük az „UJSÁG”-ot, melyből mindig leggyorsabban olvashatják a napi eseményeket.

Az „UJSÁG”-ra bármely naptól lehet előfizetni:

Egy órára.....	2 koronával
Negyedévre.....	6 „

(Az „UJSÁG” szerkesztősége és kiadóhivatala.)

— (Ipartestület nyári táncvigalma.) Tegnapi este tartotta meg az Ipartestület nyári táncvigalmát a Lövölde özszeres helyiségeiben, egyharmad részben saját pénztára, kétharmad részben két Párisba küldendő ifju utazási költségeinek fedezésére. A buzgó rendezőség fáradságot nem kímélő szorgalommal törekedett oda, hogy

az ott megjelent nagyszámu közönségnek élvezetes estét szerezzenek. A Lövölde és a Lövöldébe vezető ut színes lampionokkal volt feldíszítve izlésesen, a termet élővirág-ból font girlandok nemzeti színű lobogók és csinos tárcend ékesítette. A mulatságon két zenekar játszott. A jól sikerült mulatság csak a késő reggeli órákban ért véget, a mikor a nagy közönség oszladozni kezdett a „Rákóczy” hangjai mellett. A rendező bizottság élén, mint tiszteletbeli elnök Benigni Sámuel állott, elnök Terkál Béla volt. Alelnökök Reményik Károly, Akeszman Albert, Simonffy István, Benyovits István, Lengyel Károly és Hirschfeld Lajos titkár.

— (A néppünnyepély.) Végre valahára sikerült a kedvezőtlen idő által annyiszor megzavart néppünnyepély. A tiszta égből on ragyogó nap talán az eddigi mulasztását akarta kipótolni, olyan héven sütött le a nyüzsgő emberáradatra. Az ünnepély d. u. 4 órakor vette kezdetét Filippi rendőrbiztos rendezése mellett és a késő esteli órákban még folytonosan tartott a konfetti csata, az ünnepély egyik elmaradhatatlan pontja. A multikori programmból elmaradt fazéktörés, zsákfutás, palacsinta evés mulatság jelenetét folytonos derűltségben tartották a közönséget. A szerencse kerék és szerencse kórár most is hathatósan működött. Az előzetes ünnepély rádásul még pénz is szórta, de igazi szerencsének mondhatta magát, aki megtudott kaparítani egy pár fillért, a mindent összetaposni kész embertömeg közepette. Az ünnepélyt jól sikerült tűzijáték zárta be.

— (Torda — tiltakozik.) A kis Tordának igen fáj, hogy az ott elfogott bankó csináló szövetkezetet a lapok állandóan »tordai« pénzhamisítóknek ismerik. — A Tordán megjelent »Aranyosvidék« önértékes hangú kommunikében tiltakozik a fővárosi és vidéki sajtó ezen eljárása ellen, s egyben nagy előékenységgel megengedi (Kolozsvár) a »nagyurak«-nak, hogy sajátjukat nevezzék a pénzhamisítók. Az »Aranyosvidék« cikke — mely a kis Torda megbántott közhangulatát tolmácsolja, — így szól:

A kolozsvári lapok következetesen »tordai« pénzhamisítók-nak nevezik azt a bandát, melyet Tordán fogtak el.

Nem tudjuk, hogy mi révén jutunk ehez a címzéshez, mikor a banda vezértagjai kiöltött egy szines tordai.

Szigethy Péter és Fenyvessy Viktor kolozsváriak, Csongvay Béla csegezi, Páska Simon szolcsvai, Pásztóhy pedig turi lakosok voltak, míg Kolozsvárra nem költöztették őket az ügyesség; így tehát e nem épen megisteltető címről, le kell mondanunk kincses Kolozsvárjává.

Köszönjük!! Tehát a compromittált kis Torda érzékenységből kifolyólag, Csongvay Bélát, a »nagyurat« és számtalan társát, most már teljesen a miénknek mondhatjuk. — Szegény pénzhamisítók, nem elég, hogy vasrácsos börtönben vezeklenek büntükért, le még a szenzibilis kis Torda is, nyilvánosan megtagadja és kiveteli kebléből őket. Ez ugyan fáj nekik!

— (Balesetek vigyázatlanságból.) Skréziz Lajos cukrász befőttes üvegekbe foglalkozva, egy üveget a mint bekötözött, a meghasadott üveg a kezét között szétförtött s az egyik kezén az ujjait egész csontig bevágta. — Császár Juli szobaleány azt az elvet valja, hogy ebben a rekkenő melegben jobb meztitláb járni, mint cipőbe és meztitláb járni. Ennek azonban megadta az árát, mert belépett egy eltörtött üvegbe s az beletört a lábába. A mentők egy jó nagy üvegdarabot vettek ki a lábából.

— (Betörés és rablás.) A tolvaj merészség netovábbjáról tesz tanúságot az alábbi eset. Szombaton téjszaka az éjféltutáni órákban ismeretlen tettesek betörték Szász Gerő esperes lakásába és az íróasztalban levő pénz magukkal vitték. A elrabolt összeg mintegy 800 frtra tehető, mely 6 darab száz és 5—10 frtkból állott. Az összeg részint a templomban felállított perselyekből gyűlt be, részint pedig a nagyutcai papitelek bérösszege volt. A mint az eset tudomására jutott Szász Gerőnek azonnal jelentést tett a rendőrségnek a mely megindította a nyomozást az ismeretlen tettesek előkerítésére. A látszat azt bizonyítja, hogy a tolvajok a Szamos felől a templom kerten keresztül hatoltak be és létra segítségével másztak be a magasban fekvő ablakon. Ugyáltszik, hogy a tolvajok ellentállás esetére a gyilkosságra is el voltak készülve, legalább is erre enged következtetni a szobában feledett nagy konyhakés, melyet a rendőrség mint bűnjelt a birtokába vett megőrizés

vegett. Még egy összerongyolt pénzárcaát is ott feledtek a tolvajok. Most javában folyik a nyomozás, de még ez ideig minden eredmény nélkül. A tegnapi éjszaka is fegyveres őrjárat cirkált a Szamos mentén és a külmagyar utcában, eredményt azonban nem tudtak elérni. Hogy kik követhették el ezt a merész rablást még sejteti sem lehet, de minden bizonynyal a helyi viszonyokkal ismeretes embertől kellett, hogy eredjen.

— (Szerencsétlen ugrás.) Csik József, boldog-utcai lakost — stilszerűlg utcája nevéhez — valami öröm érte. A jó ember, abban a sajtászerű és téves nézetben volt, hogy a boldogoknak okvetlen ugrádozni kell. Ugrott tehát egy nagyot és — sérvést kapott. — A mentők eszméletlenül szállították a kórházba, a hol rögtön ápolás alá vették.

— (Auerék kudarcá.) A »Szegedi Napló« írja: A Budapesten székelő m. kir. szabadalmi hivatal június 28-án olyan határozatot hozott, ami Aueréknak végképen nyakát szegi. Auerék beperelték Kohl György bécsi vegyészét azért, mert a »Durable« elnevezésű izzótesteket gyártotta és azokat forgalomba hozta, elárúsította. Kohl azzal védekezett, hogy ő nem az Auerék szabadalma szerint gyártja a harisnyákat, bár azoknak alakja s az anyag, amiből készülnek ugyanaz, azonban a keverék, amibe mártja más és így az ő harisnyái sokkal szebb világosságot adnak, mint az Auer félék és sokkal tartósabbak. És még ezen felül sokkal olcsóbbak is. A m. kir. szabadalmi bíróság a dolgot behatóan megvizsgálta és a fönt irt tényeket elismerte, az Auer-társaságot pedig elutasította.

— (Gyilkosság a vásáron.) Mult számunk egyikében röviden megirtuk, hogy az uddi-szt.-péterei vásáron emberölés történt. Mint most tudósítónk jelenti, a meggyilkolt neve: Mikesán Gligor, mező-záhi, gláh paraszt, a kit a szentpéterei »csorgónál« találtak meg. Az ismeretlen tettesek előbb agyonlőtték, aztán elrabolták a nála levő pénzt: hetvennyolc koronát. A kolozsvári ügyesség részéről Kocsi Andor szállt ki a helyszínre s ő folytatja az előzetes, nyomra veendő vizsgálatot.

— (Sorsjáték a néprajzi muzeum számára.) Az erdélyrészi néprajzi muzeum elnökségének kérelmére a pénzügyminiszter megengedte, hogy a néprajzi muzeum javára jövő évi június havában 50.000 két koronás sorsjegy kibocsátása mellett tárgysorsjáték rendezessék.

— (Falb időjárása.) Falb a híres időjárás tényleg nem tévedett időjárásában július hóra nézve. Időjárás könyvecskéjében e hónapra meglehetősen áthatatlan és barátságatlan idő van bejegyezve és a mint, sajnos, tapasztaljuk, Falbnak eddig teljesen is igazra volt. Falb július hó első felének hőmérsékletét mélynek, a második felét rendesnek mondja. A hónap második felében számtalan zivartat és az utolsó nagy országos esőt helyez kilátásba. Augusztusra nézve Falb azt állítja, hogy rendes hőmérséklet magasságot nem is fogja elérni. A csapadékoknak legfőkébb, mint országos esőknek szabad csak fellépni és különösen csak a hónap második felében. Falb, mint kritikus napot — július és augusztus 10 és 25-ikét. A mit Falb július első felének barátságatlan időjárásáról előzetesen mondott az tényleg be is következett. Nagyon kellemlen volna a nyaralókra, ha a további jóslásai is találnának; majd meglátjuk, hogy igaz-e volt-e neki.

— (Verekező sakterek.) Nagy nap volt a tegnapi pata-utcában. Mindenki élvezte a vasárnapi munkaszünetet és annak örömeit. Mindenki mulatott, még a pata-utcai saktereit. Markinás Májor is egy másik — szintén sakter kollegájával. A nap és a snapsz fogytával az ő jókedvük mind nagyobbra nőtt s mind hevesebben vitakoztak a szóba jött dolgok felett. Markinás azonban nem győzte szóval eléggé beigazolni, hogy az ő állítása helyes és végre is segéd eszközöz fölamodott, a melylyel alaposan beverte barátja fejét. A súlyosan megsebesült saktert a mentők kellett, hogy pártfogásukba vegyék.

— (Veszélyes kutyamarás.) Benke Ferencné, midőn tegnapi Szamosfalváról bejött Kolozsvárra, egy kutyá megátmadta és fején valamint az egyik combján súlyos sebet ejtett. A kutyá állítólag a Keresztési Pál papirkereskedő fia. A gyorsan előhívott mentők az elájult asszonyt a kórházba szállították, a hol azonnal megejtették a kellő vizsgálatot az iránt, vajjon a harapások nem vesztett kutyától származnak.

— (Rejtélyes eset.) Bakk Lajos kolozsvári nagyiparosnak a munkásai a vasut mellett fekvő gyártelepen egy meztelen embert találtak, a ki nyakánál fogva egy fához volt kötözve. Ruhái mellette fekédték

szétszórva. Odamentek hozzá, kérdeztették, mint került e különös helyzetbe, de semmi választ nem kaptak. Mikor pedig leoldották a szerencsétlent, gyorsan elfutott és eltűnt szemük elől, ott hagyva a fa alján ruháit. Érthetetlen viselkedése folytán azt hiszik, örült volt s talán önmaga kötötte magát a fához — talán öngyilkossági szándékból.

— (A mentők működése.) Tegnapi egy egész hétre való munkájuk akadt a kolozsvári mentőknek. Reggel 8 órától délután öt óráig folyton igénybe voltak véve és pedig nyolc különböző baleset alkalmával. Ott szerepeltek a mentők a Vörös-Kereszt-Egylet néppünnyepélyén is, a hol azonban szerencsére nem fordult elő semmi baleset, mely közbelépésüket szükségessé tette volna. Elismeréssel teszünk említést a mentő-egyesület tegnapi nagy munkájával, melylyel ezuttal is — mint különben napról-napra — fényes tanujelét adta dícséretes és tevékeny buzgalmának.

— (Kézrekerült csirketolvaj.) Napokkal ezelőtti említést tettünk volt egy titokzatos csirkerablásról, melynek Széchy Ákos 170 darab különböző fajú csirkéi estek áldozatul. Azóta folytonosan keresték, kutatták a tolvajt — de minden siker nélkül. Végre is Filippi rendőrbiztosnak az a gondolata támadt, hogy vajlon a tolvaj nem a ház körül lappang-e. A gondolatot tett követte — és felbontották az istálló padozatát. Az eredmény igazolta a gyanút, mert a 170 darab csirke ott hevert a padozat alatt — megölve. Így tehát fel volt fedezve a titokzatos rablás, de ugyanakkor a tolvajt is kézre kerítették egy nőstény görény személyében. Most már — bár későre — a megmaradt csirkék biztonságba vannak, mert meghalt a vérszopó rabló, a ki a vérengző Jack-hoz hasonló pusztítást vitt véghez — azzal a különbséggel, hogy amaz embereket ölt — s ez által lett rettegétt — amaz pedig a csirke világban vitt véghez szörnyű pusztítást.

— (Lőtéri gyakorlatok.) A városi tanács e hó 24-én a Plecska völgyében tartandó lögyakorlatok alkalmából a következő értesítést teszi közzé:

Értesítjük a közönséget, hogy a kolozsvári cs. és kir. katonai állomásparancsnokság átirata szerint a 23-ik számú vadászászlóaljbeli katonákkal folyó évi július hó 24-én kora reggeltől estig az ugynevezett Plecska völgyben lövési gyakorlatok fognak tartatni. Azért tehát figyelemztetjük az érdekelteket, hogy a jelzett határrészben a megjelölt napon ne tartózkodjanak, vagy ott ne közlekedjenek, mert ellenségetben a netaláni szerencsétlenséget az illetők maguknak tulajdoníthatják. Kolozsvár sz. kir. város tanácsának 1900 évi július hó 13-án tartott üléséből. Dr. Nagy Mór, helyettes-polgármester.

x Tanárjelált előnyös feltételek mellett, tanítványt keres, egy a szünidőre, mint a következő iskolai év folyamára. Cím a kiadóhivatalban.

x Ma este Kikaker Boldizsár főtéri kávéházában a 21-dik gyalogezred teljes zenekara érdekes műsorral zene-estélyt rendez.

IRODALOM.

+ Jekyll doctor csodálatos története. Az újabb idők regényírói között nem egy akad olyan, akinek fantáziája a rendes kereten tulcsapong s a ki oly dolgokat ír meg, a mik legfőbb a jövőben történhetnek meg, ha az emberi ismeretek kitágulnak s ha újabb és újabb találmányok vetődnek fel. Ezek közé az írók közé tartozik Stevenson Róbert, a kinek „Jekyll doctor csodálatos története” című regénye a legfantasztikusabb irodalmi műveket is felülmúlja. Ebben a regényben egy tudós orvos szerepel, a kinek az a vágya, hogy két életet folytathasson. Hosszas buvátkodás után ki is találja a titkát annak, hogy alakját megváltoztassa. Így történik, hogy Jekyll mint komoly, tiszteletreméltó tudós elő egyik alakjában, míg másik alakjában az élvezeteket hajszolja és gonoszságokat követ el, anélkül, hogy kétélűségét bárki is gyanítaná. Stevenson, az író, csodálatos ügyességgel, egy rendkívül érdekes bűnügy keretében írta meg ezt a bravuros regényt, a mely teljesen méltó arra, hogy a legnagyobb feltűnést keltse. „Jekyll doctor csodálatos története” (amely egy kötetből áll) a „legjobb könyvek” című regénytárban jelent meg. Megrendelhető ugy a Légrády testvérek könyvkiadóhivatalában (Budapest, váci körút 79.), mint minden könyvkereskedésben.

Táviratok

— Fővárosi és vidéki tudósítóinktól —

Kina.

Budapest, július 16. (érkezett 7 óra.) Pétervárról jelentik: Az orosz távirati ügynökség jelenti, hogy alaptalan az a híresztelés, mintha 30.000 főnyi orosz sereg északról Peking felé nyomulna.

Budapest, július 16. (Érk. 7 óra.) Pétervárról jelentik: Odesszából tegnap elindult a Vörös-kereszt egy expedíciója, mely egy kórházból 200 ágygyal áll.

Sunghaiból jelentik, hogy Huanban elpusztították az olasz missziót. Fantosati püspököt és két misszionárust megöltek.

Budapest, július 16. (Érk. 8 óra.) Washingtonból jelentik: Kényi tengernagynak egy Csifából e hó 14-éről kelt távirata szerint a tegnap oda két japán szállítóhajó érkezett, a melyek egy tengerész ezredet, ágyukat és lőszeret szállítottak partra.

Budapest, július 16. (érkezett 9 óra.) Brüsszélből táviratozzák: A külügyminiszter a Sanghaji belga képviselőtől e hó 14-diki kelettel a következő táviratot vette:

Seng, a táviratigazgatóján, közölte a sajtóügyi kormányzóknak e hó 7-éről kelt táviratát, a mely szerint az európai csapatok, a melyek a követéseket védelmezték, kirohanást tettek és Tung tábornok 200 katonáját megölték.

Rabsegélyző kongresszus Párisban.

Budapest, július 16. (Érkezett 10 óra.) A 130 kongresszus közül, a mely a nemzetközi kiállítás tartamán tervbe van véve, most — a mint Párisból távirják — a rabsegélyezés ügyével foglalkozó kongresszus került sorra. A kongresszust az igazságügy-miniszter nyitotta meg, fényes beszéddel, a melyben kiemelte azoknak a törekvéseknek nemességét, a melyek a fogságból kiszabadult rabokat és különösen az egészen fiatal, serdülőfélében levő foglyokat vissza akarják adni a társadalomnak. A kongresszusra a világ minden részéről jelentkeztek jogtudósok, bírák, ügyészek és ügyvédek, a kik három osztályban tárgyalják a napirendre felvett kérdéseket. Az egyik osztályban, a mely a kiszabaduló női foglyok ügyével foglalkozik, nagy számmal vesznek részt hölgyek, a kik rabsegélyző intézmények élén állanak. Különösen nagy figyelemmel hallgatják B-

ranger szenátorai, a világhírű jogtudós, a ki a kongresszusnak egyik legkiválóbb alakja. Az együttes ülésen Russel Teofil elnököl. A kongresszus tiszteletére a város házában fényes estélyt rendeztek, a tanácskozással befejeztével pedig különböző kirándulások lesznek a rabsegélyző intézetek megismerésére céljából. Magyarországról Gruber Lajos kir. alügyész küldött be — az előkészítő bizottság felkérésére — előadói szakvéleményt, a melyet nyomtatásban osztottak ki a tagok között. A jelentkezett magyarok közül Fűredi Mór budapesti ügyvéd személyesen is részt vett a kongresszuson.

A kínai harctérről.

Budapest, július 16. (Érk. 9 óra.) A „New-York World“ szerint Sheng táviróigazgató közölte a konzulokkal, hogy Tuan tábornok nehéz ágyúkkal halomra lövette a követéseket és az idegeket mind megölte. Ugyanezt jelenti a sajtóügyi kormányzó is.

Agyonvert mezőőr.

Budapest, július 16. (Érk. 10 óra.) Bikács község lakossait borzasztó eset tartja izgalomban, melyet egy kötelességtudó mezőőr meggyilkolása idézett elő. A község házában idegen arató munkások dolgoztak, kik éjjelenként ellátogattak a közelben lévő szőlőbe gyümölcsöt lopni. Bogora Mihály községi mezőőr észrevette a gyakori lopást, ennél fogva e hó 11. éjjel lesbe állott. Éjjeltájban csakugyan megjelent 4 aratólegény a szőlőkben s elkezdtek megvetni szedni. — A mezőőr hozzájuk ment s felszólította őket, hogy kövessék őt a község házához. A négy legény ekkor megrohanta a mezőőrt s mielőtt védekezhetett volna, kicsavarták kezéből a fegyvert s a puskatussal és néhány szőlőkaróval új fejbe verték, hogy eszméletlenül kerüljön a földre. Másnap reggel a szőlő tulajdonosa Nagy András halva találta Bagorát a szőlőben, kinek feje teljesen össze volt roncálva. A csendőrség nyomában megindította a vizsgálatot s a gyilkosokat, Varju Ferenc, Ragályi Sándor, Agarász Ferenc és Berdán Mihály aratólegénynek személyében csakhamar kiderítette és elfogta. A szerencsétlenül járt Bagora holttestét tegnap boncoltatta fel a vizsgálóbíró s a gyilkos legényeket bekísértette a törvényszéki fogházba. A meggyilkolt mezőőrt özvegy és négy apró gyermek gyászolja. — Temetése tegnap volt a lakosság nagy részvételével.

A kínaiak veresége.

Budapest, július 16. (Érk. 10 óra.) Seymour tengernagy két táviratot küldött Tiencimből. Az egyik távirat e hó 9-ikéről, a másik 12-ikéről szól és a következőkkel számol be: Nagy, véres csatát vívtunk

a kínaiakkal. Eleinte kétséges volt a harc kimenetele, míg végre sikerült visszavernünk őket a micink súlyos veszteségével.

Az angol flotta Fiumében.

Budapest, július 16. (érkezett 11 óra.) Fiuméből jelentik, hogy a Giardino kertben tíz-tizenötezer ember mulat és hurrázik zene mellett. Szaparynál bankett volt, a melyen Szapary Viktória angol királynőt, Beresforel pedig a magyar királyt és nemzetet éltette.

A költőkről.

A hosszú téli esték, vagy a borongós nappalok, tudom, nem egyszer vétették elé Önöket ama könyvek egyikét vagy másikat, melyek címlapján e sokat jelentő szó: „Költeményei“ olvashatók.

A lélek vágyott szórakozni s jól esett, ha egy-egy gondolatot a könyvekben Önön eszméihez hasonlónak talált. A kifejlődő érzelmenek tova vonultak a homályos gondolatok s ilyenkor a valót feleltető képzelet izztá kedves játékat. Ha pedig az érzelme nyilvánulása, vagy a fejlődő esemény nem felelt meg az önalkotta képzeletnek — a könyvnek egy más lapja nyújtott vigasztalást s az új gondolat keltette érzélem feleltette a képzelet csalódását.

Igy el-elmerengve, kinek jut ilyenkor eszébe, hogy az eszmék más lélek sajátjai s az érzelmei idegen kebelben érlelődtek meg előzőr.

Kik dalba önték lelkük gondolatát és keblük érzelmeit, talán szentelhetünk néhány percelt a költők emlékének. Hisz a miért magukat adták, mi csak egyet adhatunk nekik: az emlékezetet.

Történetüket nem is említem, mert a sötét képek mindenikben fájó érzéseket kelthetnének. Hisz valamennyi költészetének irányát, lelkük nagy gondolatát az emberi kebel legbensőbb, de legszenvedélyesebb érzete, a szerelem teremté meg.

Az életkép, melyet a magyar költők multja élénk tár, ti-zületet kelt, lekésedésre ragad, de vonzó kellemmel birni nem fog soha. Mert míg a közélet emberének joga van a pihenésre, a csendes családi boldogságra, a magányra; vagy szenvedélye alkalmat keres a kitombolásra és a küzdésre, addig a költészet emberének magasztosabb eszméért hevülő lelke, melyebb érzelme nem talál nyugodtat. Csoda-e tehát, ha a közös emberiért való küzdésben az egyén feledre, az én esett áldozatul.

A költő nem önmagáé. Élete nyitott könyv s olvashatjuk, hogy legtöbbször az életviszonyok indította fájdalom könyveit

még nem száradtak fel az arcán, midőn a dal már is édesen folyt ajkairól, — vagy tán a harag, a bosszu jogos kitörését fojtotta el akkor, midőn lelke keserveit temette fájó dalaiba.

Innen van az, hogy legtöbbje oly korán megszűnt énekelni a testi erejét kimerítő érzés sulya alatt s hogy a férfikora delét megért költő is csak kevés részét adá annak, mit lelkében birt s az elért eredmények tudata sem békíthette ki önön lelkével. Csak futó meteor volt a költészet egén, melynek fényében bámulói nem soká gyönyörködhetének, melyről kora oly keveset őrzött meg, — melyet e kor gyermeke említeni is alig hall.

Nálunk általánosan bevett szokás, hogy a szalonokba, a legújabb kor igényeinek általánosan legjobban megfelelő modern írókat és költőket viszik be s a hazai irodalom göröngyös útját egyengető uttörőkkel vajmi keveset törődnek.

A klasszikusok, lyrikusok, epikusok ott hevernek a könyvespolcon, de azért egyetlen ember sem akad a háznál, ki olvasná. Legfeljebb, mint a képes-levelező-lapok albumát, végiglapozgatják s ennyi az egész. Sőt a társadalom minden osztályában akárhán olyan ember is akad, a ki szent borzalommal kerül a könyvet és mindent, a mi nyomtatva van — talán a kártyát kivéve — s a ki irtózik a betűtől annyira, mint a szarvasmarha a tűztől.

Az iskolából kijöve — hol még csak valami keveset foglalkoznak a költőkkel — a feledéssűrű leple borul reájuk s ritkaságszámba megy az az eset, midőn e fátoly meg-meglebben.

Már pedig ha ez minket nem, hát akkor kit érdekel? Ha korunkban annyira feledésbe ment ezek létezése és munkássága, akkor mi lesz később?

Napjainknak a régi jó idők fölötti azon előnyét, hogy íróink műveit nem számúzik a ház félreeső zugába, hanem szalonképesé teszik, — lerontja az idegen írók iránt tanúsított loyaltás s a hazaiak mellőzése.

Költőink művei minden művelt ember házába szabad bebocsátást nyerjenek, mert megtszerteléstüket ezek is ép úgy meghálálják, mint a külföldiek. Sőt még jobban, mert a mi szenvedéseinknek és a mi örömeinknek a hűséges kifejezői.

A nap fáradsáimaitól kimerült lélek ugyis szórakozni vágyik, de forduljon ezért e hon fiaihoz. Rokonlelke! ugy is csak itt talá!

Várady József.

FŐSZERKESZTŐ:

Dr. DEÁK ALBERT.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Dr. HÉDERVARI LEHEL.

LAPTULAJDONOS:

GOMBOS FERENCZ

NYILTTER. *)

Folies Bergé az Ujvilágban.

Naponta nagy variété előadás szenzációs és családias műsorral.

Nagy siker.

Nagy tetszés.

Ma fellépte
The Filippis.
Grotesk és táncművészek.

Bámulatos.

Nagy meglepetés.

ANGELI
excentrique párdalósok

Még csak rövid ideig

Wandrey Mitzi

kittűnő kigyóművész.

Mora Hedwig
női bariton.

ELŐKÉSZÜLTEN:

A mimikus.

Kittűnő bohózat.

Azonkívül fellépte még a 15 tagból álló művész társulatnak.

Belépti díj 1 korona.

Kezdeté 8 órakor.

Számos pártfogásért esedezik

BACK SOMA, RIENZI MARISKA,
impressárió, igazgató.

*) E rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.

Erdély egyetlen reggeli lapja

AZ „UJSÁG“

politikai napilap Kolozsvárt.

Általános érdekű vezércikkjei, országgyűlési, expr. ss és távirat értesülései, egész Erdélyből jövő tudósításai, helyi hírei, művészeti rovata, regénye, általános érdekűek.

Távirati híreivel az összes helyi és Budapesti lapokat megelőzi.

Előfizetési ár:

Havonta 1 frt. Negyed évre 3 frt. Egy szám 4 kr. Vidéken 5 kr.

Előfizetések és hirdetések felvétetnek, ugyszintén mutatványszámot kívánatra ingyen küld az

„UJSÁG“ szerkesztősége és kiadóhivatala. Kolozsvárt Lyceum-nyomda.